

BİA MEDYA GÖZLEM OCAK-ŞUBAT-MART 2018

Düzenlemeler, Tepkiler, Hak Aramalar

20 Temmuz 2016'da yürürlüğe giren Olağanüstü Hal (OHAL), Başbakanlık tezkeresiyle altıncı kez uzatıldı. İnternette görsel işitsel yayınları RTÜK denetimine sokan torba yasa Mecliste kabul edildi.

İnternet sansürüne dair endişeler, VPN'lerin (Sanal Özel Ağ) yasaklanmasına dair yetkililerin verdiği mesajlar nedeniyle artıyor. 697 Sayılı KHK ile, Hatay Güney Radyo TV Yayıncılık AŞ (Hatmar FM) ile Prestij Medya Yayıncılık AŞ. (YEK TV) kapatıldı.

VPN'ler de yasaklanıyor: Bilgi Teknolojileri Kurumu (BTK) İnternet Dairesi Bilişim Uzmanı Levent Gönenç, VPN'lere ilişkin (Sanal Özel Ağ) ciddi önlemler alındığını, "Test aşamasındayız, testlerimiz tamamlandıkça faz faz ilerlemeyi düşünüyoruz" sözleriyle ifade etti.

Prof. Dr. Yaman Akdeniz ise, "Eğer VPN uygulamaları da engellenmeye başlarsa o zaman çember git gide daralacak, bizim internetimizin de TRT'den pek bir farkı kalmayacak. Fakat çember daralsa da başka alternatifler ortaya çıkacaktır" dedi (24 Mart).

İnternet RTÜK denetimine girdi: İnternette görsel işitsel yayınları RTÜK denetimine sokan torba yasa Mecliste kabul edildi. Düzenlemeyle RTÜK'ün uygun görmediği, yayın hakkı ya da lisansı bulunmayan, ya da hak ve lisansları iptal edilen internet yayınlarının içeriklerine de yayın yasağı uygulanabilecek. RTÜK'ün talebiyle sulh ceza hakimliği, 24 saat içinde duruşma yapmaksızın talebi karara bağlayacak ve bu karara CMK hükümlerine göre itiraz edilebilecek.

Yayın hakkı ve iletim lisansı verilmesi ile söz konusu yayınların denetlenmesi ve getirilen bu düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, RTÜK ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nca altı ay içerisinde birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenecek. Yasa uyarınca kuruluşlar da internet ortamındaki yayınlarına devam edebilmeleri için Türkiye'nin yargı yetkisi altındaki diğer kuruluşlar gibi RTÜK'ten yayın lisansı, bu kapsamdaki platform işletmecilerinin de yayın iletim yetkisi alması zorunlu olacak.

Yasadan, Evrensel WebTV, Medyascope TV gibi Türkiye'den yayın yapanlar, Artı TV gibi yurt dışından yayın yapanlar ve Netflix gibi ticari kuruluşların etkilenmesi bekleniyor. İnternete ilişkin bu düzenlemenin de yer aldığı 7103 sayılı "Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" Resmi Gazete'de yayımlanarak resmen yürürlüğe girdi (21 Mart).

KHK ile iki yayına kapama: 20 Temmuz 2016'da ilan edilen Olağanüstü Hal döneminin 30. Kanun Hükmünde Kararnamesi (KHK) bu sabah yayınlandı. 697 Sayılı KHK ile, Hatay Güney Radyo TV Yayıncılık AŞ (Hatmar FM) ile Prestij Medya Yayıncılık AŞ. (YEK TV) kapatıldı (12 Ocak).

Torba ile İnternet sansürü hazırlığı: İnternet yayınlarının denetimini RTÜK'e veren Torba Yasa Tasarısı ile İnternette yayın yapan kişi ve kuruluşlar RTÜK'ten yayın yetkisi alma zorunluğunu getirilecek.

Ayrıca, lisans ya da geçici lisans almayanlar RTÜK'ün talebi doğrultusunda Sulh Ceza Hakimlikleri'nden 24 saatte çıkacak bir kararla erişime engellenebilecek (28 Şubat).

OHAL uzatıldı: Olağanüstü Hal (OHAL) yönetiminin 19 Ocak'tan itibaren üç ay daha uzatılmasına dair Başbakanlık tezkeresi, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Böylece, ilk olarak 20 Temmuz 2016'da ilan edilen OHAL, altıncı kez uzatılmış oldu (19 Ocak).

Raporlar

ABD merkezli Freedom House (Özgürlük Evi) kuruluşu, 2018 Dünyada Özgürlük raporunda 18 yıldır ilk kez Türkiye'yi "Özgür Değil" kategorisinde gösterdi. İngiltere PEN, "Türkiye'de Can Çekişen İfade Özgürlüğü: OHAL'de Yazarlar, Yayıncılar ve Akademisyenlerle İlgili Hak İhlalleri" başlıklı raporunda, aydınlara yönelik "susturma politikası"nı kınadı. TGS Kadın ve LGBTİ Komisyonu'nun, 221 kadınla gerçekleştirdiği anket, kadın gazetecilerden yüzde 47.5'inin iş hayatında en az bir kez şiddet gördüğünü gösteriyor.

İngiltere PEN Raporu: İngiltere PEN, Prof. Dr. Yaman Akdeniz ve Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak'ın kaleme aldığı "Türkiye'de Can Çekişen İfade Özgürlüğü: OHAL'de Yazarlar, Yayıncılar ve Akademisyenlerle İlgili Hak İhlalleri" başlıklı raporuyla, Türkiye Hükümetinin muhalif görüşte olan aydınlara yönelik "susturma politikası izlediği" belirtildi (27 Mart).

TGS'den Kadın gazeteciler raporu: TGS Kadın ve LGBTİ Komisyonu, 221 kadınla gerçekleştirdiği bir anket, sıklıkla şiddete maruz kalan kadın gazetecilerden yüzde 47.5'inin iş hayatında cinsiyeti nedeniyle en az bir kere şiddete maruz kaldığını, 91 kadının (yüzde 54) sözlü şiddete maruz kaldığını, 28'inin (yüzde 17) fiziksel şiddetle karşılaştığını, 26'sının da (yüzde 15.5) ise cinsel şiddete maruz kaldığını ortaya koydu. Kadın ve LGBTİ Komisyonu adına Gülfem Karataş ve TGS İstanbul Şube Yöneticisi Zeynep Yüncüler'in yaptığı açıklamada "Bu şiddete ve ayrımcılığa son vermenin yolu, gazeteci kadınlar olarak bir araya gelmemizden, birlikte mücadele etmemizden geçiyor" dedi (5 Mart).

Türkiye'de sivil toplum baskı altında: Almanya kökenli "Brot für die Welt" (Dünya İçin Ekmek) örgütünün hazırladığı Sivil Toplum Atlası'na göre sivil toplumun büyük baskı altında olduğu 34 ülke arasında Türkiye de yer alıyor (1 Şubat).

Artık Özgür Değiliz! Freedom House (Özgürlük Evi) isimli kuruluşun 2018 Dünyada Özgürlük raporuna göre demokrasi küresel çapta krizde, Türkiye de "Kısmen Özgür" kategorisinden "Özgür Değil" kategorisine geriledi. 18 yıldır yayınlanan raporda Türkiye ilk defa "Özgür Değil" kategorisinde yer aldı (16 Ocak).

ÖGİ 2017 raporu: Özgür Gazeteciler İnisiyatifi (ÖGİ), Basın Hak İhlali Raporu'nda 2017 Yılında 187 gazetecinin gözaltına alındığını, 58'inin tutuklandığını, 189'u hakkında da dava açıldığını bildirdi (3 Ocak).

Tepkiler

Aralarında IPI, Article 19, RSF, EFJ, CPJ, ECPMF, Uluslararası PEN, Norveç PEN, Almanya PEN gibi 17 uluslararası basın ve ifade özgürlüğü ile ulusal TGC, TGS ve DİSK Basın İş, Özgürlükçü Demokrasi gazetesine yönelik polis operasyonunu ve çalışanlarının gözaltına alınmasını kınadı.

AP milletvekili Kati Piri, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin gözetimine alınmasından sonra, “Cumhurbaşkanı Erdoğan, savaş karşıtı protestocuları terörist diye niteledi. Eleştirel düşünce Yeni Türkiye’ye de tehlikeli bir uğraş” dedi.

AP üyesi 76 milletvekili; Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk ve Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker ile 26 Mart’ta Varna’da yaptıkları zirve öncesinde, “Türkiye’deki baskıyı derhal ve kuvvetli bir şekilde eleştirmesinin zamanının geldi” çağrısı yaptı. RSF ve Avrupa Yeşiller Grubu üyeleri, Varna Zirvesi öncesi Türkiye’de Ahmet Altan, Mehmet Altan, Nazlı Ilıcak ve Akın Atalay gibi medya temsilcilerinin tutukluluğunu AP önünde protesto etti.

HRW Avrupa ve Orta Asya Direktörü Hugh Williamson, “Türkiye, kişilerin askeri hareketler da dahil her türlü hükümet politikasını barışçıl yollarla eleştirme haklarına saygı göstermeli ve bu saçma davaları düşürmeli” dedi; Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, “AİHM, Türkiye Anayasa Mahkemesi’nin artık etkili bir iç hukuk yolu olmadığı sonucuna varırsa bu dosyalar hakkında karar verir” uyarısında bulundu.

AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Harlem Désir, internet yayınlarının RTÜK denetimine alınmasıyla ilgili Prof. Dr. Yaman Akdeniz’in de eleştirdiği tasarının Meclise gelen haliyle geçmemesi gerektiği uyarısı yaptı.

Demir, bir başka açıklamasında, Anayasa Mahkemesi’nin Mehmet Altan ve Şahin Alpay’a yönelik kararına uyulmamasına dair endişesini paylaştı. İsveç Gazeteciler Federasyonu Başkanı Jonas Nordling, “Her geçen gün Erdoğan’ın nasıl bir rejim istediğini görüyoruz” derken RSF İsveç Seksiyonu Başkanı Jonathan Lundqvist de, “Tüm hukuk sistemi Türkiye’de gözden geçirilmeli” dedi.

Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisov ile ortak basın toplantısında “Gazeteciler Türkiye’de hapishanelerinde olduğu müddetçe bir gelişme olacağını düşünmüyorum” şeklinde konuştu. KHK ile kapatılan TV10’un çalışanları ve izleyicileri, haklarını İstanbul Galatasaray Meydanı’nda aramaya devam etti. CHP İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş, İnterneti RTÜK denetimine sokan düzenlemeyi eleştirdi.

Operasyona uluslararası tepki: Aralarında IPI, Article 19, RSF, EFJ, CPJ, ECPMF, Uluslararası PEN, Norveç PEN, Almanya PEN gibi 17 uluslararası basın ve ifade özgürlüğü, Özgürlükçü Demokrasi gazetesine yönelik polis operasyonunu ve çalışanlarının gözetimine alınmasını kınadı (29 Mart).

Gazeteye baskına itiraz: Özgürlükçü Demokrasi gazetesinin İstanbul Beyoğlu’ndaki merkezinin polisçe basılması ve çalışanlarının gözetimine alınmasına TGC Başkanı Turgay Olcayto, TGS Genel Başkanı Gökhan Durmuş, DİSK Basın-İş Başkanı Faruk Eren ve Evrensel gazetesi Haber Müdürü Ercüment Akdeniz tepki gösterdi. Olcayto, “Talebimiz bir an önce OHAL’in kaldırılarak, gazetecilerin üzerindeki baskıların giderilmesidir. Tek tip insan ve tek tip basın istiyorlar. Diğer gazetelere de her an baskınlar olabilir. OHAL olduğu sürece bir KHK’ya bakar” dedi (28 Mart).

Kati Piri'den eleştiri: AP milletvekili Kati Piri, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin gözaltına alınmasını, “Cumhurbaşkanı Erdoğan, savaş karşıtı protestocuları terörist diye niteledi. Eleştirel düşünce Yeni Türkiye’ye de tehlikeli bir uğraş” dedi (26 Mart).

AP'den mektup: Avrupa Parlamentosu (AP) üyesi 76 milletvekili; Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk ve Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker’a Türkiye’deki tutuklu gazeteciler için çağrıda bulundu; Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yapacakları Varna Zirvesi öncesinde “Türkiye'deki baskıyı derhal ve kuvvetli bir şekilde eleştirmesinin zamanının geldi” dediler (24 Mart).

Varna öncesi RSF protestosu: RSF ve Avrupa Yeşiller Grubu üyeleri, Varna Zirvesi öncesi Türkiye’de Ahmet Altan, Mehmet Altan, Nazlı Ilıcak ve Akın Atalay gibi medya temsilcilerinin tutukluluğunu AP önünde protesto etti (24 Mart).

Türkiye’ye “3. Taraf” çağrısı: Türkiye’de tutuklu gazetecilerin AİHM’deki dosyalarında üçüncü taraf olarak başvuran, aralarında RSF, EFJ, Article 19, IPI gibi gazetecilik ve ifade özgürlüğü örgütleri Türkiye’yi, Anayasa Mahkemesi kararlarına işlerlik kazandırmasını ve gazetecilerin tahliye edilmesini talep etti (24 Mart).

TV10 çalışanları eylemde: KHK ile kapatılan TV10’un çalışanları ve izleyicileri, televizyonlarının açılması talebiyle 77. kez İstanbul Galatasaray Meydanı’nda bir araya geldi. Munzur Çevre Derneği, Cumartesi Anneleri ve Alevi kurumlarının destek verdiği eylemde “Alevilerin sesi TV10 susturulamaz” pankartı açıldı (24 Mart).

Doğan Yayın Grubu'nun satışı: TGS, TGC, DİSK Basın-İş ve RSF temsilcileri, Doğan Yayın Grubu’nun Demirören Grubu’na satılmasıyla birlikte tekelleşmeye dikkate çeken bildiriler yayınladılar. Birçok örgüt de, internette görsel işitsel içeriklere RTÜK denetimi getiren düzenlemenin Meclisten geçirilmesini kınadı.

TGC Başkanı Turgay Olcayto, “Tek sesli, tek partili bir yönetime doğru hızla gidiyoruz” derken, TGS Genel Örgütlenme Sekreteri Mustafa Kuleli, “Türkiye’de medya nihayet tek elde toplandı. Tek adam rejiminin Doğan Yayın Holding şirketlerini ele geçirmesi daha kurak, daha az sesli, daha renksiz bir medya ortamı yaratacak”, DİSK Basın-İş Genel Başkanı Faruk Eren, “Biz sendika olarak halka şu çağrıyla yapıyoruz, haber alma haklarına sahip çıksınlar ve bağımsız medyaya (Cumhuriyet, Evrensel, BirGün) sahip çıksınlar yoksa çok kolay kandırılırlar” dedi.

RSF Türkiye temsilcisi Erol Önderoğlu da, “Bu satış, medyayı kutuplaştıracak, muhalif sözlerin yaygın kitlelere ulaşmasını engelleyecek ve ana akım gazeteciliğinin sonu olacak” diye konuştu (23 Mart).

G9 satışı eleştirdi: G9 Platformu, Doğan Medya’nın Demirören Grubu’na satılmasını, Seçimler öncesinde yapılan bu satış tüm toplumu ilgilendiren siyasi bir kırılmadır” sözleriyle eleştirdi (23 Mart).

Yarkadaş’tan yasaya tepki: CHP İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş, İnterneti RTÜK denetimine sokan düzenlemeyi eleştirdi; “AKP iktidarı 2019 seçimleri öncesi muhalefetin nefes alabileceği ve kendisini ifade edebileceği tüm alanları bloke ediyor ve kapatmaya çalışıyor. Aykırı ve muhalif tek ses bile duyulmasın diye ağır bir sansür uygulanıyor” dedi (23 Mart).

HRW’den sosyal medya davalarına kınama: HRW Avrupa ve Orta Asya Direktörü Hugh Williamson, “Türkiye, kişilerin askeri hareketler da dahil her türlü hükümet politikasını barışçıl yollarla eleştirme haklarına saygı göstermeli ve bu saçma davaları düşürmeli” dedi (22 Mart).

Jagland'dan AYM uyarısı: Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, AYM'ye bireysel başvuru hakkının çok önemli olduğunu belirterek, "AYM kararlarına saygı gösterilmezse bu mahkemeye yapılan başvuruların tamamı doğrudan AİHM'ye gelir. AİHM, AYM'nin artık etkili bir iç hukuk yolu olmadığı sonucuna varırsa bu dosyalar hakkında karar verir" uyarısında bulundu (12 Mart).

"Biz bitti demeden bu dava bitmez": Hrant'ın Arkadaşları girişiminden Bülent Aydın, Hrant Dink cinayetinin 68. Duruşması öncesinde Çağlayan Adliyesi önünde yaptığı açıklamada, "Gerçekler görülecek mi, adalet yerini bulacak mı, henüz bilmiyoruz. Adalet talebimizi bir kez daha haykırmak için buradayız. Gerçek katilleri hakettikleri cezayı alana, bu alçak cinayetin tüm ortaklarından hesap sorulana kadar biz bitti demeden bu dava bitmez" dedi (12 Mart).

TV10 için 75. Eylem: KHK ile kapatılan TV10'un çalışanlarının başlattıkları eylem 75. haftasında İstanbul Galatasaray Meydanı'nda devam etti. Munzur Çevre Derneği, Cumartesi İnsanları ve insan hakları savunucularının destek verdiği eylemde konuşan TV10 programcısı Rohat Emekçi, TV10 kapatıldıktan sonra Alevilerin seslerini kısıldığını vurguladı (10 Mart).

AGİT'ten uyarı: AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Harlem Désir, "Şık, Sabuncu ve Atalay'ın hâlâ hapiste olması kabul edilemez" dedi (9 Mart).

RSF'den AİHM'e son çağrı: RSF, Türkiye'de uzun tutukluluklara son vermesi için AİHM çağrı yaptı. Mart ayında Cumhuriyet gazetesi ile gazeteci Şahin Alpay'ın da yargılandığı "Zaman" ve "FETÖ medya yapılanması" davalarının karara bağlanacağını hatırlatan RSF "AİHM geç olmadan harekete geçmeli ve karar vermelidir" dedi (3 Mart).

İnternet özgürlüğünde AGİT uyarısı: AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Harlem Désir, internet yayınlarının RTÜK denetimine alınmasıyla ilgili tasarının Meclise gelen haliyle geçmemesi gerektiği uyarısı yaptı. Désir, internet yayınlarını RTÜK denetimine alan tasarıya ilişkin Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in hazırladığı raporu Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'e gönderdi. Türkiye'de medyanın çoğulculuğunun korunması çağrısında bulunan Désir, tasarının bu hali ile kanunlaşmaması gerektiğini belirtti (28 Şubat).

Hahn için "yetersiz": AB'nin Genişlemeden Sorumlu Komiseri Johannes Hahn, Türkiye'de bir yıl iddianame hazırlanmadan tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılan Die Welt muhabiri Deniz Yücel'in serbest bırakılmasıyla ilgili, "Türkiye'deki bu ciddi hukuk devleti eksikliklerine göz yummayacağız... Türkiye'nin sempati toplama politikası yetersiz" dedi (23 Şubat).

Baysal'a cezaya tepki: RSF temsilcisi Erol Önderoğlu, gazeteci Nurcan Baysal'a, Cizre'deki sokağa çıkma yasağında polislerin kullandığı evlerin durumuna ilişkin kaleme aldığı yazı nedeniyle verilen cezayı, "TCK'nın 301. Maddesi kadar antidemokratik" buldu; kararın susturma amaçlı olduğunu açıkladı (21 Şubat).

Siyasi yargıya tepki: Gazeteci Deniz Yücel'in tahliye edilmesini memnuniyetle karşılayan Prof. Dr. Yaman Akdeniz, tahliyenin Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Başbakan Binali Yıldırım'ın Münih'teki görüşmesinden sonra gelmesinin "yargının iktidar denetimde olduğunu" gösterdiğini söyledi. RSF Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu da, hiçbir şeyin yattığı bir yılı geri getirmeyeceğini belirtti. TGS Başkanı Gökhan Durmuş ise Yücel'in tutuklanma kararının da, bırakılma kararının da siyasi olduğunu söyledi (16 Şubat).

Müebbetlere kınama: RSF ve TGS, gazeteci-yazar Ahmet Altan, kardeşi Prof. Mehmet Altan ile gazeteci Nazlı Ilıcak'ın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilmesini kınadı. TGS açıklamasında, "Siyasi düşüncesi, yazdığı yazılar ya da tv kanallarında söylediği sözler ile kimse anayasayı ortadan kaldıramaz, gazetecilik bu şekilde suç haline dönüştürülemez" denildi (16 Şubat).

Akit TV yorumcusuna kınama: TGC, TGS, Basın Konseyi, ÇGD, DİSK Basın İş ve RSF, Akit TV program sunucusu Yusuf Ozan'ın, "Afrin'de 11 şehit" manşetini eleştirirken, Cumhuriyet gazetesini "sizin gibileri katletmek mubahtır" sözleriyle ölümle tehdit etmesini kınadı (12 Şubat).

TV10 çalışanları eylemde: TV10 emekçileri, OHAL KHK'siyle kapatılan televizyonlarının yeniden açılması için başlattıkları İstanbul Galatasaray Meydanı'ndaki eylemlerine 71. haftada da devam etti. Eylemde "Alevilerin sesi TV10 susturulamaz", "Garip Dede Dergahı" pankartları ve "TV10 Alevilerin vicdanıdır, susturulamaz" dövizleri açıldı (10 Şubat).

Torba tasarına tepkiler: Prof. Dr. Yaman Akdeniz, RTÜK'e "internetten yapılan yayınlar" için de lisans verme ve iptal etme yetkisinin tanıyan Torba Tasarısı'nı eleştirdi; "Bu tasarının üç temel hedefi var: İlki Evrensel WebTV, Medyascope TV gibi Türkiye'den yayın yapanlar, diğeri Artı TV gibi yurt dışından yayın yapanlar ve üçüncüsü de Netflix gibi ticari kuruluşlardır" dedi.

RSF temsilcisi Erol Önderoğlu da, "Görüntülü İnternet haberciliği de RTÜK denetimine sokmak, iktidar kontrolünü dijital medyaya yaymaktan başka bir şey ifade etmez. Torba tasarısı geri çekilmezse yurttaşın en sıradan düşünceleri bile ağdan silinecektir" şeklinde açıklama yaptı. Özgürüz Türkiye muhabiri **Zübeyde Sarı**, Evrensel Web TV genel yayın yönetmeni **Fatih Polat** ile Webiz editörü **Sabiha Temizkan** medya özgürlüğünü hiçe sayacağı için tasarımı eleştirdi (6 Şubat).

İsveç'ten kınama: İsveç Gazeteciler Federasyonu Başkanı Jonas Nordling, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğü ihlallerindeki "belirgin artış" dikkat çekti; "Her geçen gün Erdoğan'ın nasıl bir rejim istediğini görüyoruz. Meslektaşlarımız için tünelde ışık görünmüyor. Medya kuruluşları sürekli olarak kapatılıyor" dedi. RSF İsveç Seksiyonu Başkanı Jonathan Lundqvist de, Tutuklu Gazeteciler Şahin Alpay ve Mehmet Altan davalarında yerel mahkemenin Anayasa Mahkemesi'nin kararına uymamasının, Türkiye'de hukuk sisteminin içinde bulunduğu durumu gösterdiğini belirterek "Bu bize tüm hukuk sisteminin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini gösteriyor" dedi (28 Ocak).

TV10 için eylem: OHAL'in ardından çıkarılan KHK ile kapatılan TV10'un çalışanları, kanallarının açılması talebiyle 69. kez İstanbul Galatasaray Lisesi önünde eylem gerçekleştirdi. Eylemde, "Alevilerin sesi TV10 susturulamaz" pankartı ve tutuklanan Veli Büyük Şahin, Veli Haydar Güleç ve Kemal Demir'in fotoğrafları taşındı (27 Ocak).

RSF medyaya talimatı kınadı: RSF Doğu Avrupa ve Orta Asya Masası Direktörü Johann Bihr, Başbakan Binali Yıldırım'ın Afrin Operasyonu ile birlikte medyanın temsilcilerine 15 maddelik talimat metni dağıtmasını eleştirdi; "Bu yeni propaganda seli, eleştirel seslere karşı giderek artan cadı avı ve bu askeri hareket ile ilgili tartışmanın neredeyse hiç yapılamaması, Türkiye'de çöken çeşitliliğin derecesini gösterir niteliktedir" dedi (24 Ocak).

AGİT endişeli: AGİT Medya Özgürlüğü Temsilcisi Harlem Désir, Anayasa Mahkemesi'nin Mehmet Altan ve Şahin Alpay'a yönelik kararına uyulmamasının endişe yarattığını söyledi. Désir, "Türkiye'de gazeteciliğin kriminalize edilmesi konusunda derin bir endişem var. Gazeteciler terörist değildir ve bir

demokraside asla bu şekilde değerlendirilmemeliler. Bir kez daha, Türkiye’yi suçlamaları düşürmeye ve tutuklu bulunan gazetecileri serbest bırakmaya çağırıyorum” dedi (23 Ocak).

Avrupa’dan sert tepki: Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Bulgaristan Başbakanı Boyko Borisov ile ortak basın toplantısında “Gazeteciler Türkiye’de hapishanelerinde olduğu müddetçe bir gelişme olacağını düşünmüyorum” dedi. AB Komisyonu’nun genişlemeden sorumlu komiseri Johannes Hahn, Türkiye’nin AB ülkeleriyle yakınlaşmaya çalışmasıyla ilgili olarak “Sadece tatlı sözler yetmez. Hala on binlerce gazeteci, avukat, akademisyen cezaevindedir” dedi (12 Ocak).

CPJ’den “Basın özgürlüğüne saldıranlar” listesi: CPJ, çok tartışılan yalan haber konusu ile ABD Başkanı Donald Trump’ın Twitter’da “yalan haber ödülleri” vereceğini açıklamasının ardından basın özgürlüğüne saldıran liderlerin listesini çıkardı. CPJ’in “kazananlar” listesinde Recep Tayyip Erdoğan, Donald Trump, Çin Cumhurbaşkanı Xi Jinping, Myanmar’ın defacto lideri ve hükümet başdanışmanı Aung San Suu Kyi yer alıyor (10 Ocak).

İHD kınadı: İHD İstanbul Şubesi, Mezopotamya Ajansı (MA), 1HaberVar Platformu, Demokrat Haber ve Özgürlükçü Demokrasi gazetesinin internet sitelerine Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği kararı ile erişim engeli getirilmesini kınadı: “Basına ve demokratik örgütlere yönelik baskılara derhal son verilsin” (6 Ocak).

RSF’den Erdoğan’a protesto: RSF, Paris’te Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ile yapacağı ziyaret öncesinde Türkiye Büyükelçiliği’nin önünde Cumhurbaşkanı Erdoğan’u protesto etti. Macron’a Türkiye’de medya özgürlüğüne dair ihlallerle ilgili bir dosya sunan RSF, eylemde Ahmet Şık, Şahin Alpay, Ahmet Altan, Deniz Yücel, Nazlı Ilıcak gibi tutuklu gazetecilerin pankartlarını taşıdı (4 Ocak).

Soru ve araştırma önergeleri / Kanun teklifleri

Ocak-Şubat-Mart 2018 döneminde CHP ve HDP milletvekilleri sundukları soru önergeleri yoluyla, Türkiye’de medya ve ifade özgürlüğüne ilişkin sorunları Meclis gündemine taşıdılar.

CHP Milletvekili Levent Gök, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’e 10 Ağustos 2014 – 23 Ocak 2018 tarihleri arasında “Cumhurbaşkanına hakaret”ten açılan davaların sayısını sordu. CHP Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak da, Facebook sosyal paylaşım sitesinin kullanıcılarına ait verileri veri analiz şirketlerine sattığına ilişkin sorunu Başbakan Binali Yıldırım’a sordu. CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıku, TRT bütçesinden kimlere, hangi kuruluşlara ne kadar ödeme yapıldığının anlaşılması için Mecliste bir Araştırma Komisyonu kurulmasını talep etti.

HDP Şırnak Milletvekili Aycan İrmez, “örgüt üyeliği” ve “örgüt propagandası”ndan tutuklanan Mezopotamya Ajansı muhabiri Seda Taşkın’ın durumunu Meclise taşıdı; Türkiye’de kaç gazetecinin hapistede olduğunu Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’e sordu.

Facebook CHP önergesinde: CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak, Başbakan Binali Yıldırım’ın yanıtlaması talebiyle verdiği soru önergesiyle, Facebook sosyal paylaşım sitesinin kullanıcılarına ait verileri veri analiz şirketlerine sattığına ilişkin sorunu TBMM gündemine taşıdı. Öztrak, “Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul) bu şirketlerin, kişisel verileri işleyerek ve/veya

analiz ederek müşterileri için siyasi sonuçlar yaratmaya dönük yönlendirme yapıp yapmadığı konusunda her hangi bir denetleme yapmış mıdır?” sorusunu da yöneltti (24 Mart).

TRT için Araştırma Komisyonu istendi: CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, TRT bütçesinden kimlere, hangi kuruluşlara ne kadar ödeme yapıldığının açıklanması için TRT ile ilgili Mecliste bir Araştırma Komisyonu kurulmasını talep etti; “Bu ödemelerin hangi gider kalemleri ile gösterildiği ve bu ödemelerin kimin ya da kimlerin bilgisi dahilinde yapıldığı sorularının kamuoyunda yanıt bekliyor” dedi (6 Mart).

CHP Afrin gözaltılarını sordu: CHP İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, Başbakan Binali Yıldırım’ın yanıtlaması istemiyle verdiği soru önergesinde, Afrin Operasyonu döneminde kaç kişiye soruşturma açıldığını, kaç kişinin gözaltına alınıp tutuklandığını sordu. 20 Ocak’ta başlayan operasyon bugün 13. gününde. Son 12 günde en az 32 kişi tutuklanmıştı. Bugün iki ildeki tutuklananlarla sayı en az 34 oldu (1 Şubat).

Taşkın’ın durumu HDP önergesinde: HDP Şırnak Milletvekili Aycan İrmez, “örgüt üyeliği” ve “örgüt propagandası”ndan tutuklanan Mezopotamya Ajansı muhabiri Seda Taşkın’ın durumunu Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’ün yanıtlaması istemiyle sunduğu bir soru önergesi yoluyla Meclis gündemine taşıdı. Önergede, “Türkiye’de cezaevlerinde kaç gazeteci vardır? Bu gazetecilerin yargılanma gerekçeleri nelerdir? Gerekçeler arasında iktidarınızın rahatsız olduğu kaç habercilik faaliyeti bulunmaktadır?” soruları da yer aldı (1 Şubat).

CHP 299’u sordu: CHP Milletvekili Levent Gök, Adalet Bakanı Abdülhamit Gül’e 10 Ağustos 2014 – 23 Ocak 2018 tarihleri arasında “Cumhurbaşkanına hakaret”ten açılan davaların sayısını sordu. Gök’ün sorduğu sorular arasında, “Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca adı geçen suça ilişkin kaç dava açılmıştır? Hükme bağlanmış ve suçluluğuna karar verilmiş sanıkların hangi ifadeleri cumhurbaşkanına hakaret kapsamında kabul edilmiştir?” da vardı (29 Ocak).

Dayanışma

Avrupa Gazeteciler Birliği’nin Bulgaristan Temsilciliği, Varna’daki AB-Türkiye Liderler Toplantısı öncesi Türkiye’de tutuklu gazetecilerin tahliyesini talep etti. Nobel Ödülü sahibi 38 kişi, Cumhurbaşkanı Erdoğan’a gönderdikleri mektupla Ahmet Altan, Mehmet Altan ve Nazlı Ilıcak’ın tahliyesini istedi. Fransa’da tanınan 12 yazar, sanatçı ve aydın, Türkiye’deki gazeteci meslektaşlarına “omuz verme” kampanyası başlattı.

Yüzlerce avukat ve gazeteci, Cumhuriyet Gazetesi davasında tutuklu bulunan avukat Akın Atalay’ın serbest bırakılması için Adalet Nöbetleri çerevesinde İstanbul Çağlayan Adliyesi’nde bir araya geldi. ÇGD 2017 Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Ödülü, Cumhuriyet gazetesi köşe yazarı Çiğdem Toker’e; İstanbul Tabip Odası’nın düzenlediği “Sevinç Özgüner İnsan Hakları, Barış ve Demokrasi Ödülü” de tutuklu bir yıl tutuklu kalan gazeteci Ahmet Şık’a verildi. 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü dolayısıyla açıklamalar yapan TGC, TGS, Basın Konseyi, DİSK Basın İş ve ÇGD, “gazeteciler tutuklanırken, yargılanırken, yoğun işsizlik varken 10 Ocak kutlanacak gün değil” dediler.

Ocak-Mart 2018 döneminde Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe, Agos gazetesi yayın yönetmeni Hrant Dink, Cumhuriyet gazetesinin araştırmacı yazarı Uğur Mumcu ve Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi aileleri, meklektaşları ve sevenlerince anıldı. TGC, ÇGD İstanbul temsilcisi Uğur Güç, gazeteci Sibel Köklü, Kadıköy'de bir esnafın 'kartopu' tartışması yüzünden öldürdüğü gazeteci Nuh Köklü'yü Basın Müzesi'nde andı.

Tutuklu gazetecilere akreditasyon: Avrupa Gazeteciler Birliği -Bulgaristan (AEJ Bulgaristan) da, Varna'daki AB-Türkiye Liderler Toplantısı öncesi Türkiye'de tutuklu gazetecilerin durumuna dikkat çekmek için bu durumdaki 95 gazeteci için sembolik akreditasyon kartı bastırdı (23 Mart).

Nöbette Atalay için özgürlük talebi: Avukatlar ve gazeteciler, Cumhuriyet Gazetesi davasında tutuklu bulunan avukat Akın Atalay'ın serbest bırakılması için Adalet Nöbeti'nin 50'ncisinde bir araya geldi. 9 Mart'ta tahliye edilen gazeteciler gazetenin yayın yönetmeni Murat Sabuncu ile muhabiri Ahmet Şık de konuşma yaptı. Tiyatro sanatçısı Genco Erkal da, Nazım Hikmet'in "Vatan" şiirini okudu (15 Mart).

49. Adalet Nöbeti coşkulu: Hukuk örgütlerinin, tutuklu avukat Akın Atalay nezdinde başlatılıp haksız tutuklamalara karşı sürdürülen "Adalet Nöbeti" 49. kez tutuldu. Nöbette ilk olarak İstanbul Barosu Başkanı Mehmet Durakoğlu, ardından Dışarıdaki Gazeteciler girişiminden Elif Akgül, son olarak RSF Almanya temsilcisi Christian Mihr açıklama yaptı. Açıklamalarda 16 kadın gazetecinin, 13 de kadın avukatın hapiste olduğu açıklandı; ardından kırmızı balomlar gökyüzüne uçuruldu (8 Mart).

Mumcu Ödülü Toker'e: ÇGD 2017 Yılı Başarılı Gazetecileri Ödülleri'nin kazananları belli oldu. Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Ödülü, "3. Havalimanı", "Agrobay Seracılık", "Varlık Fonu" ve "Şehir Hastaneleri" gibi konuları gündeme taşıyan Cumhuriyet gazetesi köşe yazarı Çiğdem Toker'e verildi (8 Mart).

Şık'a Özgüner Ödülü: İstanbul Tabip Odası'nın düzenlediği "Sevinç Özgüner İnsan Hakları, Barış ve Demokrasi Ödülü" tutuklu Cumhuriyet gazetesi muhabiri Ahmet Şık'a verildi (8 Mart).

Cumhuriyet davasına çağrı: TGC, IPI, TGS, Dışarıdaki Gazeteciler girişimi, kamuoyunu Cumhuriyet gazetesinden Murat Sabuncu, Ahmet Şık ve Akın Atalay'ın tutuklandığı davanın 9 Mart'taki duruşmasına katılmaya çağırdı; yargıdan keyfi tutuklamaya son vermesi de istendi. Sosyal medyadan #GerçeğeSarı etiketiyle paylaşım yapan gazeteciler, "Halkın haber alma hakkı için, gazeteciler özgür olsun diye. Gazetecilerin özgürlüğü için, hepimizin özgürlüğü için #gerçeğesarı" dedi. Başkanı Turgay Olcayto, 7 Mart 2018 Çarşamba günü, Silivri Cezaevi'nde bulunan Akın Atalay, Ahmet Şık ve Murat Sabuncu'yu ziyaret etti. Dışarıdaki Gazeteciler sosyal medyada yaygınlık kazanan bir video ve "Hakikati savunmalısınız" çağrısı yayınlarken DİSK Basın-İş, "Gelin onları 9 Mart günü hep birlikte parmaklıkların ardından alalım" çağrısı yaptı. IPI da "Üyelerimiz Kadri Gürsel, Ahmet Şık, Murat Sabuncu ve meslektaşlarının tüm suçlamalardan aklanmasını talep ediyoruz" şeklinde bir duyuru yaptı. Türkiye Yazarlar Sendikası, "Cumhuriyet gazetesi yazarlarının tutsaklığı bizim de tutsaklığımızdır. Cumhuriyet yazarlarının serbest bırakılmalarını istiyoruz" diye bildirdi (6-7 Mart).

38 Nobelden Erdoğan'a mektup: Dünyanın önde gelen yazar, akademisyen ve bilim insanlarından oluşan Nobel Ödülü sahibi 38 kişi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a Ahmet Altan, Mehmet Altan ve Nazlı Ilıcak'ın tahliye edilmesinin istendiği bir mektup gönderdi. Ortak mektupta, "Sevgili Cumhurbaşkanı Erdoğan, ifade özgürlüğü konusundaki önde gelen makamların, yazarların ve düşünürlerin hukuksuz tutuklanması ve mahkum edilmesi olarak gördüğü olayların Türkiye Cumhuriyetine, itibarına,

vatandaşlarının onuru ve refahına verdiği hasara dikkatinizi çekmek istiyoruz” ifadelerini kullandı (28 Şubat).

Yücel ve #FreeDeniz’e ödül: Almanya’da çıkan medya sektörü dergisi Medium Magazin’in verdiği ‘Yılın Gazetecisi’ ödülü yarın Berlin’de düzenlenecek törenle Yücel ve onun serbest bırakılması için kurulan #FreeDeniz girişimine verilecek (19 Şubat).

Nuh Köklü anıldı: TGC, ÇGD İstanbul temsilcisi Uğur Güç, gazeteci Sibel Köklü, Kadıköy’de bir esnafın ‘kartopu’ tartışması yüzünden öldürdüğü gazeteci Nuh Köklü’yü üçüncü ölüm yıldönümünde Basın Müzesi’nde bir toplantıyla andı. Toplantının sunuculuğunu TGC Genel Sekreteri Sibel Güneş yaptı. TGS de, “Acımız da öfkemiz de hala taze. Hayatı boyunca gazetecilikten başka bir şey yapmayan, güler yüzlü, düşmanı olmayan birisinin, hem de kar topu yüzünden öldürülmesi çürümüş vicdanların göstergesi. Bütün bir hayatı mücadele etmekle geçen Nuh Köklü, gazetecilerin güvenceli, sendikali çalışma mücadelesinin de hep bir parçası oldu” şeklinde bir açıklama yayımladı (17 Şubat).

46. Adalet Nöbeti: Hukuk örgütlerince Cumhuriyet gazetesi davası kapsamında tutuklu yargılanan Avukat Akın Atalay nezdinde başlatılıp haksız tutuklamalara karşı sürdürülen Adalet Nöbeti, Çağlayan Adliyesi önünde 46. kez tutuldu. Nöbette konuşan Avukat Canan Arın, mahkemelerin muhalefete gözdağı verme aracı haline geldiğini belirtti. CHP Milletvekili Mahmut Tanal ise, Yargının Anayasa’ya göre hareket etmediğini ifade ederek, “15 yıldır her gün demokrasi cinayeti işleniyor” dedi (15 Şubat).

Şık 400 gündür hapiste: Gazeteci Ahmet Şık’ın tutukluluğunun 400’üncü gününde “Dışarıdaki Gazeteciler” #AhmetŞıkÖzgürlük hashtag’iyle meslektaşlarının serbest bırakılması için çağrı yaptı. Hazırlanan videoda “Hakikati söylemeye devam edeceğiz” denildi (3 Şubat).

İpekçi unutulmadı: İstanbul’da 1 Şubat 1979’da katledilen Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi, 39. Ölüm yıldönümünde Zincirlikuyu Mezarlığı’ndaki mezarı başında anıldı. Meslektaşları, arkadaşları ve Milliyet çalışanlarının katıldığı törende konuşan kızı Nükhet İpekçi İzet, “Öldür diyenler yargılanmadı. Öldürenin korunma ve kaçırılma giderlerini karşılayanlar yargılanmadı. Etrafı toz duman edenler, delilleri süpürgelerle yok edenler, kayıtları silip dosyaları kaybedenler yargılanmadı. Hakikatin ortaya çıkarılması ve resmen kayda geçirilmesinden öte bir talebim yok” diye konuştu. RSF temsilcisi Erol Önderoğlu’nun da katıldığı törende TGC Genel Sekreteri Sibel Güneş, “Başta Abdi İpekçi olmak üzere, bugüne kadar 66 gazetecinin öldürülmesini de bir demokrasi ve insanlık ayıbı olarak görüyoruz” dedi. TGS de, TGS Genel Başkanlığı da yapmış olan İpekçi’yi, “Cesaret ruhumuzda var! Genel Başkanımız Abdi İpekçi genç meslektaşlarının gazetecilik mücadelesinde yaşamaya devam ediyor. İnadına gazetecilik!” sözleriyle andı. Basın Konseyi de, “O, Türk halkının doğru haberi alabilmesi, kamuoyunun serbestçe oluşması için bu uğurda canı pahasına mesleğini yapan bir gazeteci, bir aydıdı” diye bildirdi. İzmir Gazeteciler Cemiyeti (İGC) de “Abdi İpekçi, ülkemizde kamuoyunun gerçekleri öğrenme ve doğru haber alma hakkı için uğraş veren ve gazetecilik etik ilkelerinin yaygınlaşması için çaba harcayan örnek bir meslek ustamızdı” diye açıkladı. Çukurova Gazeteciler Cemiyeti ise, “Abdi İpekçi, Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Çetin Emeç gibi aydınların katledildikleri olayların gerçek yüzünün ortaya çıkartılması, eli kanlı katillerin cesaretini de ortadan kaldıracaktır” şeklinde açıklama yaptı (1 Şubat).

Hrant’ın Arkadaşları’ndan çağrı: Hrant Dink dava duruşması öncesi Çağlayan Adliyesi önünde bir araya gelen Hrant’ın Arkadaşları girişimi, “Adalet henüz yerini bulmadı. Biz gerçeğin yalnız bir kısmıyla yüzleştik, evet ama gerçeğin hepsini tamamını istiyoruz. Bu cinayetin üstündeki karanlık perde

tamamen ortadan kalkana ve bu cinayetle ilgisi olan herkes bu davada yargılanana kadar biz bu davayı takip etmeye devam edeceğiz” dedi (29 Ocak).

Adalet Nöbeti 43. Buluşması: Cumhuriyet gazetesi yayın politikasının hedef alan bir dava kapsamında tutuklu bulunan gazetenin İcra Kurulu Başkanı Akın Atalay nezdinde tüm haksız tutuklamalara karşı çıkmak için Çağlayan’daki İstanbul Adliyesinde başlatılan Adalet Nöbeti 43. kez tutuldu. Adliye önündeki açıklamada Prof. Dr. Burhan Şenatarlar ve Avukat Berrin Adıyaman konuştu (25 Ocak).

Mumcu anıldı: Cumhuriyet gazetesinin araştırmacı yazarı Uğur Mumcu, öldürülüşünün 25. Yıldönümünde Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir ve Zonguldak gibi kentlerde düzenlenen çeşitli etkinliklerle anıldı. TGC ve Kadıköy Belediyesi, Uğur Mumcu ve bugüne kadar öldürülen gazetecileri, 15 gazeteci, yazar ve öldürülen gazetecilerin yakınlarının söz aldığı “Türkiye’ de Gazeteci Olmak Gazeteci Ölmek!” etkinliğiyle andı. Kadıköy Caddebostan Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen etkinliğe TGC Başkanı Turgay Olcayto, Gazeteci-Yazar Altan Öymen Cumhuriyet Gazetesi Yazarı Aydın Engin, Birgün Gazetesi Yazarı Barış İnce, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu, Evrensel Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Fatih Polat, Gazeteci Hilmi Hacaloğlu, Cumhuriyet Gazetesi Yazarı Kadri Gürsel, Metin Göktepe’nin kardeşi Meryem Göktepe, Apoyevmatini Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mihail Vasiliadis, Cumhuriyet Gazetesi Yazarı Mine Söğüt, Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) Başkanı Mustafa Köz, İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi Eğitim Komisyonu Başkanı Tuğçe Duygu Köksal, Gazeteci Tuğrul Eryılmaz, İletişim Akademisyeni Prof. Dr. Yasemin Giritli İnceoğlu katıldı. TGS, İstanbul’da Harbiye’deki Uğur Mumcu Anıtı’nın önünde anma etkinliği düzenlendi (24 Ocak).

Hrant Dink unutulmadı: Agos gazetesi genel yayın yönetmeni Hrant Dink, katledilişinin 11. Yıldönümünde, öldürüldüğü Agos gazetesinin önünde anıldı (19 Ocak).

10 Ocak, kutlanacak gün değil: 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü dolayısıyla açıklama yapan TGC, TGS, Basın Konseyi, DİSK Basın İş ve ÇGD, gazetecilerin tutuklandığı, yargılandığı ve yoğun işsizliği yaşadığı bir ortamda 10 Ocak’ları kutlayamayacaklarını bildirdi. TGC, “Son 10 yıl içinde neredeyse her üç gazeteciden biri işsiz kaldı. 145 gazeteci cezaevinde. Gazeteciler hakkında sürekli dava açıldığı için adliye ikinci adres haline gelmiş durumda” derken TGS, “Bugün artık Türkiye medyası sorulamayan sorular, ekrana getirilemeyen yayınlar, baskılar, kovulmalar, tutuklamalar, hakaretler ve eziyetlerle anılıyor” şeklinde açıklama yaptı. DİSK Basın İş’in mesajı “Çalışan gazetecilerin, işsiz gazetecilerin, mahpus gazetecilerin sözün özü tüm gazetecilerin özgür olduğu, güvenli, güvenceli ve insanca yaşayacağı bir güne kadar dayanışmayla güçlü kalacağız” şeklindeydi. Ayrıca sosyal medyadan #Kutlamıyoruz etiketiyle kampanya başlatan gazeteciler de “Gazeteciler ‘tek tip’ olmadıkları için işlerinden edilmiş, radyolar, televizyonlar, internet siteleri, dergiler kapatılmış, gazeteciler yazdıkları haberler nedeniyle adliyelerden çıkamaz hale gelmiş ve 145 gazeteci cezaevindeyken Dünya Çalışan Gazeteciler Günü’nü #Kutlamıyoruz” dedi (10 Ocak).

Fransa’dan 12 destekçi: Fransa’da tanınan 12 yazar, sanatçı ve aydın, Türkiye’deki gazeteci meslektaşlarına “sahip çıkmaya” kararı aldıklarını duyuran bir basın açıklaması yayınladı. Florence Aubenas, Cihan Acar’ın; Sorj Chalandon, Ahmet Şık’ın; Pierre Haski, Ahmet Altan’ın; Laurent Joffrin, Mehmet Altan’ın; Serge July, Kadri Gürsel’in; Elise Lucet, Ayşenur Parıldak’ın; Bernard Pivot, Turhan Günay’ın; Plantu, Musa Kart’ın; Edwy Plenel, Tunca Öğreten’in; Patrick de Saint-Exupéry, İnan

Kızılkaya'nın; Marie-Monique Robin, Meltem Oktay'ın; Jean-Xavier de Lestrade, Kazım Kızıl'ın destekçisi ve davasındaki gelişmelerin takipçisidir (10 Ocak).

Göktepe anıldı: Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe, öldürülüşünün 22. Yıldönümünde İstanbul Esenler'de bulunan Kemer Mezarlığı'ndaki mezarı başında anıldı. Anmaya annesi Fadime Göktepe, Cumartesi İnsanları, CHP Milletvekilleri Sezgin Tanrıku ve Barış Yarkadaş, Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Levent Tüzel, DİSK Basın İş Başkanı Faruk Eren, Evrensel Gazetesi yayın yönetmeni Fatih Polat, TGS yöneticileri, gazeteci Ahmet Şık'ın eşi Yonca Şık, gazeteci Ertuğrul Mavioglu, İHD İstanbul Şube Başkanı Gülseren Yoleri, avukatlar Kemal Aytaç ve Efkân Bolaç, Makina Mühendisleri Odası Başkanı Battal Kılıç, Evrensel Gazetesi çalışanları, Göktepe ailesi ve çok sayıda yurttaş katıldı (8 Ocak).

Adalet Nöbeti'nde 40. Hafta: Cumhuriyet Davası'ndan tutuklu olan avukat Akın Atalay'ın serbest bırakılması için başlatılan Adalet Nöbeti, 40'inci haftasında, CHP Milletvekilleri Sezgin Tanrıku ile Mahmut Tanal katılımıyla gerçekleşti. Basın açıklamasını İstanbul CHP İl Disiplin Kurulu Başkanı Avukat Deniz Güneş okudu (4 Ocak).

Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlardan

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AB ve Avrupa Konseyi ile ilişkiler zora girince, daha önce Anayasa Mahkemesi kararlarına meydan okuduğunu unuttu; AİHM'in Mehmet Altan ve Şahin Alpay'ın tutukluluğunun özgürlüğün ihlali olduğuna karar vermesinden sonra, "Herkes gibi biz de mahkemelerimizin kararlarına neticede uyuyoruz, uymaya da devam edeceğiz" açıklaması yaptı. Erdoğan, yüzde 80'i iktidar yanlısı olduğu halde ana akım medyayı yine de "kanalizasyon"a benzetti. Cumhurbaşkanı, Afrin Operasyonu'na ilişkin "Savaş bir halk sağlığı sorunudur" açıklaması yapan TTB'yi hedef aldı; Kuzey Kıbrıs'ta Afrin operasyonunu eleştiren 'Afrika' gazetesini hedef gösterince gazete ertesi gün saldırıya uğradı.

Başbakan Binali Yıldırım, Münih Güvenlik Zirvesi'nde karşılaştığı "Deniz Yücel'in serbest bırakılmasına karşı 150'den fazla gazeteci Türkiye hapisanelerinde. Buna önem verilmesi gerekiyor mu?" sorusuna "Sizin Cumhurbaşkanı'nız veya başbakanınız öldürülmeye çalışılıyorsa ne yapardınız?" şeklinde yanıt verdi. Başbakan, Almanya Başbakanı Angela Merkel ile Berlin'deki Başbakanlık konutunda bir araya geldi; bir yıldır tutuklu Die Welt muhabiri Deniz Yücel'in durumuna ilişkin, "Bize düşen mahkemenin işini kolaylaştırmak ve önünü açmaktır" dedi.

Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bekir Bozdağ, TRT'nin sigara görüntüsü var diye şarkılara yasak getirmesini savundu. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, tutuklu gazeteci Deniz Yücel ile ilgili Alman Haber Ajansı DPA'ya, "Ancak yargıyı, süreci hızlandırma konusunda teşvik edebiliriz. Biz de zaten bunu yaptık. Bize söylenen, durumun karmaşık olduğu ve soruşturmaların sürdüğüdür. Bu nedenle süreç uzuyor. Bu kişisel bir şey değil..." dedi.

Cumhurbaşkanlık Sözcüsü İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Fransa ziyareti öncesi hak savunucuların Türkiye'de tutuklu gazetecilere dikkat çekmesi üzerine, "Türkiye'de basın özgürlüğüne ilişkin değerlendirmeleri bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor, tabii ön yargılı hususlar değilse" dedi.

Erdoğan "kanalizasyon" gördü: "Her bir kanalı ayrı bir sorun, ayrı bir kanalizasyon haline dönüşmüş olan medyanın şerrinden koruyacak olan ilk ve güçlü kalkan yine kadın, yine annelerdir. Siz varsanız yavrular kurtulur. Yoksa Allah muhafaza. Annenin bıraktığı boşluğu dolduracak pek az alternatif vardır. Hatta yoktur. (Cumhurbaşkanı Erdoğan, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla konuştu, 8 Mart).

Erdoğan mahkemelere "saygılı": "Herkes gibi biz de mahkemelerimizin kararlarına neticede uyuyoruz, uymaya da devam edeceğiz" (Cumhurbaşkanı Erdoğan, AİHM'in Mehmet Altan ve Şahin Alpay'ın tutukluluğunun özgürlüğün ihlali olduğuna ilişkin karar aldığının gündeme gelmesinden sonra, Yargıtay'ın kuruluş yıldönümü sempozyumunda konuştu, 6 Mart).

"Bütün TV'ler yapmalı": "Kanunlara göre sigara vs. bazı şeylerle ilgili tedbir alması görevidir. Geçen yıl da, bir önceki yıl da aynısını yaptı. Bunu diğer televizyonların da yapması gerekiyor. Sanki ilk kez yapıyormuş gibi kamuoyuna takdim etmek, kanun dışı sansür gibi takdim etmek ahlaksızlıktır. TRT görevini yapıyor"(Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bekir Bozdağ, TRT'deki 'şarkı yasağı'yla ilgili gazetecilerin sorduğu soruya verdiği yanıt, 1 Mart).

Yıldırım yan çizdi: "Bugün buradaki izleyicilerin hepsine sesleniyorum. Sizin Cumhurbaşkanınız veya başbakanınız öldürülmeye çalışılsaydı ne yapardınız? Hukuk devleti uygulamalarını iyileştireceğiz, bu sorunlara bir çözüm bulmaya çalışacağız. Ama dostlarımız yorum yaptığında adil olmalarını bekliyoruz". (Başbakan Binali Yıldırım, Münih Güvenlik Zirvesi'nde bir gazetecinin "Deniz Yücel'in serbest bırakılmasına karşın 150'den fazla gazeteci Türk hapisanelerinde ve hüküm bile yok haklarında henüz. Eğer Türkiye hukukun üstünlüğü olan ülkelerle iyi ilişkiler istiyorsanız buna önem vermeniz gerekiyor mu?" şeklindeki sorusuna yanıt verdi; 17 Şubat).

Yıldırım'dan Deniz Yücel açıklaması: Deniz Yücel ve diğer zanlılar tabii ki belirli suçlamalara maruz olarak tutuklular. Mahkemelerin kendi yetkisi ile devam ediyor. Burada da hukuk devleti kuralları çerçevesinde gereken yapılacaktır. Bize düşen mahkemenin işini kolaylaştırmak ve önünü açmaktır. Gerek Deniz Yücel davası gerekse diğer davalar hukuk devleti çerçevesinde devam ediyor. Türkiye büyük bir darbeye maruz kaldı. Binlerce dava var, mahkemeler çok yoğun. İş yükünden kaynaklanan gecikmeler olabilir. Türk mahkemesinin kanunlar çerçevesinde gereğini yapmaktadır. Her duruşma bir umuttur. Her şey mahkemelerce açık ve seçik ortaya konacaktır. Buna benzer davaların ilişkilerimize zarar vermesine gönlümüz razı gelmez. FETÖ'ye karşı daha fazla hassasiyetimizin olduğunu dile getirmek isterim... (Başbakan, Almanya Başbakanı Angela Merkel ile Berlin'deki Başbakanlık konutunda bir araya geldi; bir yıldır tutuklu Die Welt muhabiri Deniz Yücel'in durumunu da konuştu; 17 Şubat).

Cumhurbaşkanı TTB'ye saldırdı: "Sözde Türk Tabipler Birliği gibi bir kesim savaşa hayır diye kampanya yürütmek istiyor. Bu terörist sevicilerin bugüne kadar barışa evet dediklerini duymadık... Bu beyefendiler, bugüne kadar hiçbir zaman yerli ve milli olmadılar. Bu ülkenin dertleri ile dertlenmediler" (Cumhurbaşkanı Erdoğan, Afrin'e yönelik operasyona ilişkin "Savaş bir halk sağlığı sorunudur" açıklaması yapan TTB'yi hedef aldı; 26 Ocak).

Kalın'dan medyaya "uyarı": Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Afrin operasyonu ile ilgili "Zeytin Dalı Operasyonu, herhangi bir etnik gruba değil, sadece terör örgütlerine karşı yapılıyor. Bu açık gerçeklere rağmen, geçmişte pek çok örneğini gördüğümüz dezenformasyon faaliyetlerinin, Zeytin Dalı Operasyonu'nda da tekrarlandığını üzüntüyle müşahade ediyoruz. Medyamız başta olmak üzere, tüm kamuoyumuzu bu tür yalan, yanlış, çarpıtma mahiyetindeki provokatif haberlere, görüntülere, dedikodulara karşı dikkatli olmaya çağırıyoruz. Adli ve idari birimlerimiz, bu tür dezenformasyon faaliyetlerini yakından takip ederek, gerekli müdahaleleri hukuk çerçevesinde süratle ve kararlılıkla yapacaklar" dedi (23 Ocak).

Cumhurbaşkanı "Afrika"ya saldırdı: "Kuzey Kıbrıs'ta bir gazete ahlaksızca bir başlık atmış. Türk ordusunu Kıbrıs'tan sonra yeni bir işgal yaptığını" söylüyor. Bu ne ahlaksızlıktır bu ne edepsizliktir. Kuzey Kıbrıslı kardeşlerimin cevap vermeleri lazım" (Cumhurbaşkanı Erdoğan, Bursa'da yaptığı konuşmada, Kuzey Kıbrıs'ta Afrin operasyonunu eleştiren 'Afrika' gazetesini hedef aldı; gazete ertesi, gün saldırıya uğradı, 21 Ocak).

Kalın'dan Fransa'ya "önyargı" eleştirisi: "Türkiye'de basın özgürlüğüne ilişkin değerlendirmeleri bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor, tabii ön yargılı hususlar değilse. Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu terör tehditlerini dikkate aldığımız zaman, zaman zaman Avrupalı dostlarımızın bunun ciddiyetini kavrayamadıklarını gözlemliyoruz. Türkiye, 3 terör örgütüne karşı mücadele etmelidir... Terörü övmek dahi bir suçtur. Burada ifade özgürlüğü söylemi üzerinden Türkiye'nin terörle mücadelesine gölge düşürmeye çalışan çevrelerin Türkiye'nin gerçeklerini daha fazla dikkate almaları gerektiğini ifade etmek istiyorum" (Cumhurbaşkanlık Sözcüsü İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Fransa ziyareti öncesi Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Türkiye'ye yönelik basın özgürlüğü eleştirilerini dile getireceği haberiyle ilgili açıklama yaptı, 4 Ocak).

Çavuşoğlu'nun "Yücel" çaresizliği: "Ancak yargıyı, süreci hızlandırma konusunda teşvik edebiliriz. Biz de zaten bunu yaptık. Bize söylenen, durumun karmaşık olduğu ve soruşturmaların sürdüğüdür. Bu nedenle süreç uzuyor. Bu kişisel bir şey değil... Biz Alman hükümetine bunun doğru olmadığını söyledik. Neden insanları hapse atalım? Almanya'dan bunun karşılığında bir şey almak için mi? Hayır!". (Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, 10 aydır Türkiye'de tutuklu gazeteci Deniz Yücel ile ilgili Alman Haber Ajansı DPA'ya açıklama yaptı; 1 Ocak).

İşten "Çıkarmalar/Ayrılmalar"

Ocak-Şubat-Mart 2018 döneminde 10 gazeteci ve medya çalışanı işten çıkarıldı; hazırladıkları/sundukları programlar sonlandırılınca işlerine son verildi veya çalıştıkları kuruluşlar farklı grupların eline geçince işten çıkmak zorunda bırakıldı.

Geçen yılın aynı döneminde altı gazeteci ve medya çalışanı işten çıkarıldı, işten çıkmak zorunda bırakılmıştı. Bir gazeteci de programı iptal edildiği için görevini bırakmak durumunda kalmıştı. Twitter üzerinden referandumda "hayır" oyu vereceğini açıklayan Kanal D haber sunucusu İrfan Değirmenci'nin işine "tarafsızlık kalmadığı" gerekçesiyle son verilmişti. CNN Türk'te Anayasa değişikliğini eleştiren Posta gazetesi yazarı Hakan Çelenk'in de işine son verilmişti.

2017 yılının tamamında ise 166 gazeteci ve medya çalışanı işten çıkarılmış, işten çıkmak zorunda bırakılmış veya hazırladıkları/sundukları programlar sonlandırılınca işlerine son verilmişti.

Ülkütekin işten çıkarıldı: Cumhuriyet gazetesi muhabiri, TGS İşyeri Temsilcisi Deniz Ülkütekin'in "görüşen lüzum üzerine" isten çıkarıldı. TGS Genel Başkanı Gökhan Durmuş, Ülkütekin'in işe iadesi için dava açtıklarını belirterek, hukuksuz olarak nitelendirdiği işten çıkarma kararının mahkemeden döneceğine inandıklarını açıkladı (28 Mart).

Alphan ayrıldı: Doğan Medya'nın Demirören Grubu'na satışı sonrası, gruba bağlı Hürriyet gazetesi yazarları Melis Alphan görevinden ayrıldı. Alphan, Twitter hesabından "Bugün Hürriyet'le yollarımı ayırdım. Bu uzun, heyecanlı ve güzel yolculukta beraber yürüdüğüm tüm arkadaşlarıma sonsuz teşekkürler" dedi. (26 Mart).

Doğan Grubu satıldı: Doğan Medya Grubu, 2011 yılında Milliyet ve Vatan gazeteleri aynı gruptan satın alan ve yayınlarını etkisizleştiren hükümete yakın Demirören Grubu'na satıldı. Satıştan Kanal D, CNN Türk, tv2, Dream TV, Dream Türk, Hürriyet, Posta, Fanatik, Hürriyet Daily News, TME, Doğan Burda Dergi, Doğan Egmont, Doğan Kitap, Dergi Pazarlama ve Planlama gibi şirketler etkilendi (21 Mart).

Özdemir işten çıkarıldı: Anadolu Ajansı'nın 12 yıllık foto muhabiri *Ensar Özdemir* "istihbari bilgiler" gerekçe gösterilerek işten çıkarıldı. Ajans, eski çalışanına gönderdiği belgede, tazminat da ödemeyeceğini bildirdi (16 Mart).

Beş medyanın malları satışta: TMSF, KHK ile kapatılan Jin Haber Ajansı, Azadiya Welat Gazetesi, Patnos FM, Bugün TV Ankara bürosu ve Cihan Haber Ajansı'nın varlıkları satılacak (8 Mart).

Kocaeli'de altı çalışanın işine son: Mavi Kocaeli gazetesi yazı işleri müdürü Sebahattin Aydın, editör Nurdan Akbaş, internet editörü Caner Aktan, grafikerler Hilal Küçükparlak, Filiz Davutoğlu ve İdari Müdür Tuğçe Yoldaş'ın işine, gazeteyle yollarını ayıran Genel Yayın Yönetmeni İlker Akşit aleyhinde tutanak imzalamak istemedikleri gerekçesiyle son verildiği iddia edildi (3 Mart).

Binali Erdoğan hakkı aradı, görevine döndü: Sosyal medyada başkanlık sistemini eleştirdiği için "Cumhurbaşkanı'na hakaret"ten br süre tutuklu kalan ve TRT'deki görevinden uzaklaştırılan Haber-Sen Yöneticisi Binali Erdoğan mahkeme kararıyla görevine döndü (1 Mart).

Çapa'nın işine son: CNN Türk, Kasım 1999'dan bu yana kurum çatısı altında görev yapan ve bir dönem kanalın ekonomi müdürlüğünü de üstlenen Emin Çapa ve ekibinin işine "tasarruf" gerekçesiyle son verdi (17 Şubat).

ARD-TGS uyuşmazlığı: TGS ile Almanya merkezli ARD (Bayerischer Rundfunk München Türkiye İrtibat Bürosu) arasında yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı. TGS "ARD'nin Türkiye bürosunda çalışan gazetecileri kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde Sendika'nın tüm iyi niyetli çabalarına rağmen işveren temsilcilerinin uzlaşmaz tutumu nedeniyle anlaşma sağlanamadı" denildi (2 Şubat).

Erdoğan haklı TRT haksız: TRT Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu aldığı memuriyetten men kararını yargıya taşıyan Haber-Sen 6 No'lu Şube Yöneticisi ve İzmir Gazeteciler Cemiyeti üyesi Binali Erdoğan yürütmeyi durdurma kararı aldı. İzmir Bölge İdare Mahkemesi 2. Dava Dairesi, verdiği kararlar olası hak kayıplarının önünü geçmek için TRT'nin kararını askıya aldı. Kararda işlemin hukuka aykırı

olduğu vurgulandı. Mahkemenin kararına göre bir ay içinde Erdoğan görevine başlayacak. Erdoğan'ın hak kayıpları da giderilecek (17 Ocak). (EÖ/APA)